

Calicivirus

- ▶ Calicivirus orsakar stora återkommande årliga epidemier i samhället, framförallt på vinterhalvåret, men även vid andra tillfällen.
- ▶ I gruppen humana calicivirus ingår **noro-** och **sapovirus**.
- ▶ De kan, liksom andra virus, överleva men inte tillväxa utanför den levande organismen
- ▶ Norovirus saknar hölje och sådana virus är **svåra att avdöda**, och de flesta alkoholbaserade **handdesinfektionsmedel** har **inte god effekt** mot norovirus.

REGION
SÖRMLAND

Symtombild

HÄFTIGA KRÄKNINGAR OCH DIARRÉER

-
- ▶ Viruset har vid utbrott visat sig vara synnerligen smittsamt.
  - ▶ Smittade personer kan vanligen sprida smitta upp till två dygn, ibland längre, efter symtomfrihet. Långtidsbärare av calicivirus är känt.
  - ▶ Smittspridning via miljön i till exempel vårdrum förekommer också.
  - ▶ Inkubationstiden är 12–48 timmar

Smittvägar

Virus utsöndras i mycket stora mängder främst i avföringen och det kan spridas på olika sätt:

Fekal-oral smitta, via direkt eller indirekt kontakt med smittade personer (även kräkningar kan smitta)

via dricksvatten, via råa skaldjur eller grönsaker (frysta hallon bla) som förorenats med avloppsvatten

via livsmedel som hanterats och förorenats av en person som är eller nyligen har varit sjuk. Livsmedlet utgör i detta fall en transportör av smittämnet.

För vårdgivare

Utveckling och samarbete

Utbildning och forskning

IT, service och fastighet

Arbets- och miljömedicin

Avgiftshandboken

E-hälsa

Hjälpmedel

Hälsöval Sörmland

Lokala anvisningar till

Samverkanswebben / För vårdgivare / Smittskydd och vårdhygien / A-Ö om sjukdomar / Calici

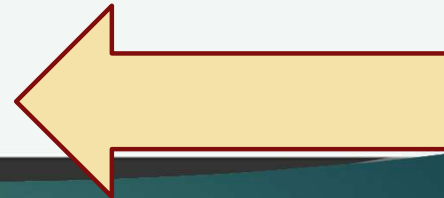
Calicivirus (sapo-/norovirus)

Går även under benämningen vinterkräksjuka.

Infektioner med dessa virus är inte anmälningspliktiga enligt smittskyddslagen.

Vårdhygien

- [Calicivirus - vårdhygieniska riktlinjer \(pdf\)](#)

Åtgärder mot calici

Åtgärder mot Calici

- ▶ Det bör även finnas tydliga **skriftliga rutiner, som snabbt sätts in** för att handlägga enstaka fall respektive utbrott, och de bör vara kända på alla nivåer inom organisationen
- ▶ **Provta för calicivirus**, om negativt provta även för Sapovirus
- ▶ **Ring vårdhygien** och informerar om läget...

REGION
SÖRMLAND

Effektiva åtgärder

1. "Snabba reflexer" - ha alltid vinterkräxsjuka i åtanke om en patient kräxs eller har diarré.

2. Första misstänkta fallet (indexfallet) hanteras korrekt på akuten/ vårdavdelningen/särskilt- eller i ordinärt boende.

3. Kohortvård (se nedan) tillämpas direkt.

4. Hygienrutiner följs.

REGION
SÖRMLAND

Kohortvård

Med kohortvård menas att sjuka och inkuberade patienter vårdas av en och samma personalgrupp och att man inte delar vådrum eller hygienutrymmen med patienter utanför kohorten.

De som har delat sal, hygienutrymme med den första patienten med symtom räknas till de som är inkuberade.

Patienter som har exponerats för gastroenterit bör om möjligt vårdas i enkelrum med egen toalett under inkubationstiden (48 timmar)

REGION
SÖRMLAND

Syftet med kohortvård är att begränsa smitta så effektivt som möjligt. Om kohortvården ska fungera fullt ut måste den tillämpas under hela dygnet. Inläggning av patienter till en smutsig kohort får inte ske.

En fördel med att tillämpa kohortvård fullt ut, hela dygnet, är att man kan undvika produktionsbortfall p.g.a. intagningsstopp och delvis stängd enhet.

Patienter som vårdas utanför en fungerande kohort kan:

- Skrivs ut till andra vårdavdelningar och vårdenheter.
- Genomföra planerade undersökningar/behandlingar vid andra enheter.
- Kan inta måltider i enhetens matsal.

Kohortvården upphör när:

Kohorten kan minskas successivt och upphör efter att sjuka samt inkuberade patienter varit symptomfria i 48 timmar efter senaste diarrén/kräkningen. Vårdrummet städats enligt gällande rutin

Hygienrutiner

Enkelrum, eget hygienutrymme

Basala hygienrutiner

Tvål och vatten, därefter sprit...

Handskar kan bidra till smitta

Munskydd/visir

Engångsförkläde

Livsmedel och disk

Avdelad personal i kök

Hjälp patienter med
handhygien

Inga buffé

Disk enligt ordinarie rutin

Tvätt och avfall

Kommunala verksamheter som saknar cirkulationstvätt och därmed tvingas att hantera tvätt i egen regi:

- ▶ Rumsbunden tvättsäck.
- ▶ Använd upplösbar innerpåse för grovt förorenad tvätt.
- ▶ Smutsig tvätt tas direkt från vårdtagarens rum in i tvättmaskin.
- ▶ Tvättsäck försluts inne på vådrummet.
- ▶ Tvätta, som alltid, vårdtagarens textilier separat och i minst 60 grader.
- ▶ Snabb torktid. Använd torkskåp eller torktumlare.

Avfall

- ▶ Rumsbunden avfallssäck ska förslutas på vådrummet och behandlas som konventionellt avfall. Byt avfallssäck dagligen.
- ▶ Kraftigt förorenat avfall hanteras som smittförande avfall.

REGION
SÖRMLAND

Personal

Personal med symtom ska ej tjänstgöra. Sjuk personal kan återgå i tjänst 48 timmar efter symtomfrihet

---

För att gå till andra enheter krävs 24 h karens från drabbad enhet.

Det är olämpligt att personal, som rör sig mellan olika enheter (gäller även nattetid).

Informera alltid all berörd personal om hygienrutiner vid magsjuka.

Kohortpersonal ska inte hantera livsmedel

Om familjemedlem är sjuk?

Intagningsstopp

- ▶ **Samråd med sektionen för vårdhygien.** Tex flera fall och kohort kan ej bedrivas
- ▶ **Beslut om intagningsstopp tas av ansvarig chef** efter helhetsbedömning av situationen. Beslut kan behöva tas jourtid och det kan då vara lämpligt att ansvarig bakjour och verksamhetschef i beredskap involveras.

Verksamhetsbeslut om besöksförbud

- Avråd från besök
- Besökare med symtom på gastroenterit ombeds att inte besöka några enheter.
- Besökare bör informeras om vikten av god handhygien.
- Besökare till enheten informeras om att det pågår ett utbrott och att det är olämpligt att samtidigt besöka andra enheter på grund av smittriskan